

Durdurulan Faaliyetler ile İşletme Performansı İlişkisinin Belirlenmesi: Borsa İstanbul Üzerine Bir Araştırma

Osman Kürşat ONAT^a **Osman AKIN^b**
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Öz

İşletmeler; çeşitli dönemlerde stratejik öncelikler, büyüme, odaklanma, pazarın daralması ve diğer nedenlerle bazı faaliyetlerini sonlandırmaktadırlar. Durdurulan faaliyetler de sürdürülen faaliyetler gibi tüm ekonomik faydaları sonlanıncaya kadar işletmeye kâr/zarar getiren birimlerdir. Bu bağlamda işletmeler tarafından durdurulan faaliyetlerin raporlanması önemli bir gereklilik haline gelmiştir. Durdurulan faaliyetlerin finansal tablolarda gösterilmesi ve açıklanması Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarında zorunlu kılınmıştır. Bu çalışmada durdurulan faaliyet kavramı TMS/IFRS kapsamında açıklanarak durdurulan faaliyetler ile işletme performansı ilişkisi Borsa İstanbul'daki işletmelerde araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler:

Durdurulan Faaliyetler; Performans; Uluslararası Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları

Günümüze ekonomik konjonktüründe işletmeler açısından öne çıkan en temel kavramların başında “sürdürülebilirlik” gelmektedir. Muhasebenin temel kavramlarından olan “işletmenin sürekliliği” kavramı ile de özü itibarıyla benzerlik gösteren sürdürülebilirlik işletmelerin faaliyet ömürlerinin giderek kısaldığı günümüzde üzerinde durulan en temel konulardan birisidir. Faaliyet sürelerinin kısaltılmasında işletmelerin gereksiz faaliyet çeşitlendirmelerine gitmeleri, işletme sermayesinin ana iş kolundan işletmenin yeterli tecrübeye sahip olmadığı farklı iş kollarına aktarılması ve kârlılığın korunamaması etkili olmaktadır. Ülkemizde, özellikle 2001 yılında yaşanan ekonomik kriz birçok işletmeyi faaliyet çeşitlendirmesinden vazgeçerek ana faaliyetlerine (core business) odaklanmaya yöneltmiştir. Çeşitli nedenlerle faaliyetlerin durdurulması, işletmeler açısından yeterli etkinliği sağlayamayan birimlerin ortadan kaldırılması olarak değerlendirilebilir. Diğer bir ifadeyle durdurulan faaliyetlerin belirlenmesi, tanımlanması,

doğru şekilde ölçülmesi ve raporlanması da işletmenin etkinliği açısından önemlidir.

Ülkemizde tekdüzen muhasebe sistemi açısından değerlendirildiğinde, durdurulan faaliyetler ayrı bir faaliyet türü olarak değerlendirilmemektedir. Bununla birlikte herhangi bir faaliyet durdurulsa dahi gelecek dönemlere etki eden bazı nakit giriş ve çıkışları söz konusu olabilmekte ve bu değişimler doğrudan işletmenin faaliyet sonuçlarını etkileyebilmektedir. Bu açıdan, durdurulan faaliyetlerin ayrı bir faaliyet türü olarak değerlendirilmesi gereklidir. İşletmelere yönelik bu gereklilikten dolayı Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarında işletmenin gelir/giderlerini ele alan tablo içeriği ve kapsamı genişletilip, ayrıntılandırılarak Kapsamlı Gelir Tablosu olarak isimlendirilmiştir. Kapsamlı Gelir Tablosuna göre kapsamlı gelir; sürdürülen faaliyet k/z, durdurulan faaliyet k/z ve diğer kapsamlı gelir k/z kalemlerinin toplamından oluşmaktadır. Bu şekilde UMS/IFRS, durdurulan faaliyetlerin gelecek dönemlerde

^a Sorumlu Yazar: Osman Kürşat ONAT, Yrd. Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İİBF, Sağlık Yönetimi Bölümü, dr_osmankursat@hotmail.com

^b Yrd. Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Zeliha Tolunay Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu, Muhasebe ve Finansal Yönetim Bölümü, osmanakin@mehmetakif.edu.tr

işletmeye/den nakit giriş/çıkışı sağlayabileceği için ayrı olarak raporlanmasını zorunlu kılmıştır.

Çalışmamızın temel amacı ülkemiz muhasebe literatürü açısından yeni bir kavram olan durdurulan faaliyetlerin açıklanması ve işletme performansına etkilerinin belirlenmesidir. Çalışma bu özelliği ile ulusal literatür açısından ilk olma özelliğini taşımaktadır. Bu kapsamda Borsa İstanbul'da işlem gören işletmelerin finansal tablolarında araştırma yapılarak sonuçlar değerlendirilmiştir.

Durdurulan Faaliyet Kavramının Ortaya Çıkışı Ve Gelişimi

Muhasebe dizini içerisinde “durdurulan faaliyet” kavramı ve durdurulan faaliyetlerin ayrı birimler olarak değerlendirilmesi ve raporlanması ile ilgili ilk düzenleme 1973 yılında Muhasebe İlkeleri Kurulu tarafından yayınlanan 30 no’lu “Faaliyet Sonuçlarının Raporlanması-Bir İş Biriminin Elden Çıkarılması ve Olağanüstü, Olağandışı ve Nadiren Meydana Gelen Olay ve İşlemler” standardıdır (APB No:30, 1973). Standartla birlikte işletmenin dönem kâr-zararını belirlerken sadece sürdürmekte olduğu faaliyetlerin raporlanmasının yeterli olamayacağı ve durdurulan faaliyetlerin de faaliyet sonuçlarına dâhil edilmesiyle daha gerçekçi sonuçlar ortaya çıkacağı ifade edilmiştir (APB No: 30, 1973).

İlerleyen dönemde Muhasebe İlkeleri Kurulu lağvedilerek Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (FASB) kurulmuştur. Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (FASB) 2001 yılında dönemler içerisindeki ihtiyaçları da dikkate alarak Ağustos 2001’de FAS-144 “Duran Varlıklardaki Değer Düşüklüklerinin Muhasebeleştirilmesi” standardını yayımlayarak önceki standartta bazı değişiklikler yapmıştır. Buna göre durdurulan faaliyetlerin sürdürülen faaliyetlerden ayrı olarak ölçülmesi ve raporlanmasına devam edilmesi öngörülmüş ancak olağandışı faaliyetlerle ilgili bazı değişiklikler getirilmiştir (Munter, 2002; 67). FAS-144; APB-30’a göre durdurulan faaliyetlerin tanımlanmasında daha net kriterler getirmiştir. Buna göre aşağıdaki herhangi bir biriminin aşağıdaki şartları sağlaması durumunda durdurulan faaliyet olarak sınıflandırılması gerekmektedir (Munter, 2002; 72);

- Elden çıkarma işleminin sonucu olarak ilgili faaliyet ve iş biriminin nakit akışları sürdürülen faaliyetlerden çıkartılacaktır,
- Faaliyetlerin durdurulması (elden çıkarılması) sonucunda işletmenin sorumluluğu devam etmeyecektir.

FASB 144’le getirilen en önemli değişiklik ise durdurulan faaliyetler altında gruplanan varlıklara dâhil olan varlık ve kaynaklar bilançoda varlık ve kaynaklardan ayrı olarak raporlanmaktadır. FAS 144, bu varlıkların ilgili bilanço kalemlerinden raporlanmaya devam etmesi gerektiğini belirtmektedir. Özellikle, durdurulan faaliyetlere ilişkin varlık ve borçlarda işletme herhangi bir netleştirmeye gidemez (Munter, 2002; 72-73).

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulunun durdurulan faaliyetlere ilişkin düzenlemeleri incelendiğinde, ilk olarak Haziran 1998’de Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi tarafından çıkarılmış olan “UMS 35 Durdurulan Faaliyetler” standardı Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) tarafından Nisan 2001’de kabul edilmiştir. Mart 2004’de UMSK, UMS-35’i değiştirerek “UFRS-5 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler” standardını yayınlamıştır. Diğer birkaç standartta ise UFRS 5’e katkı yönünden küçük düzeltmeler getirilmiştir (IFRS, 2013).

TMS/TFRS’de Durdurulan Faaliyetler

Muhasebe ve finansal raporlama standartlarında durdurulan faaliyetler “TFRS-5 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler” standardında ele alınmıştır. Standartta göre durdurulan faaliyetler; elden çıkarılmış veya satış amaçlı elde tutulan olarak sınıflandırılmış olan işletme birimi olarak sınıflandırılmaktadır (TFRS-5).

Satış amaçlı elde tutulan işletme birimlerinin ise 3 şartı sağlaması istenmektedir. Bunlar;

- a) ayrı büyük bir iş alanını veya ayrı bir coğrafi faaliyet alanını temsil etmek,
- b) ayrı büyük bir iş alanının veya coğrafi faaliyet alanının elden çıkarılmasını öngören tek başına koordine edilmiş bir planın parçası olma veya

c) (üçüncü olarak) sadece yeniden satışa yönelik bir öngörüyle edinilmiş bir bağlı ortaklıktır (TFRS-5).

Tanımda da belirtildiği üzere, genel anlamda, işletmenin sürdürmediği veya sürdürmeyi planlamadığı unsurlar durdurulan faaliyet olarak ifade edilmekte ve standart kapsamında işletmenin devam ettirmeme ve (kısa sürede) elden çıkarma niyetinde olduğu birimler de durdurulan faaliyet kapsamında değerlendirilmektedir.

Standart, durdurulan faaliyet kapsamında değerlendirilen işletme birimleri ile ilişkili olarak durdurulan faaliyetlerin vergi sonrası kâr veya zararı ile ilgili birimlerin satılması veya elden çıkarılması sırasında muhasebeleştirilen vergi öncesi kazanç ve kayıpların raporlanmasını öngörmektedir (TFRS-5). Bunlarla ilişkili olarak durdurulan faaliyetlerle ilgili kâr veya zarar ile gelir vergisi tutarları ve satış/elden çıkarma sonucu ortaya çıkan kazanç/kayıpların da raporlanması istenmektedir (TFRS-5).

İşletme, satış amaçlı olarak elde tutulan varlıklardan tamamını veya bir kısmını elden çıkarmaktan vazgeçerse durdurulan faaliyetleri yeniden sınıflandırır ve ilgili kısma ilişkin gelir-gider unsurlarını sürdürülen faaliyetler içerisinde raporlamaya devam eder (TFRS-5).

Literatür

Ulusal ve uluslararası literatürde durdurulan faaliyetlere ilişkin yapılan çalışmaların birçoğunda çalışmalar standartların incelenmesi ile SFAS-144 ve APB-30 arasındaki benzerlik ve farklılıklara odaklanmıştır. Konumuzla ilgili olan çalışmalara aşağıda yer verilmiştir.

Saito (2011), durdurulan faaliyetlerin raporlanmasının gelecekteki performans ve yatırımcıların algısı üzerinde olumlu etkisinin olduğunu belirlemiştir. Curtis v.d. (2014), durdurulan faaliyetlerin sürdürülen faaliyet gelirlerine etkisini inceledikleri çalışmalarında SFAS 144 ile APB 30'u karşılaştırmışlar ve sonuç olarak durdurulan faaliyetlerini raporlayan işletmelerin SFAS 144'ü kullanma eğiliminde olduklarını belirlemiş ve durdurulan faaliyetlerin raporlanmasının sürekli ve dönemlik gelirlerin ayrımında fayda sağladığı belirlenmiştir. Barua v.d. (2009), durdurulan

faaliyetlerin kazanç yönetimi konusunda kullanımını araştırarak, incelenen işletmelerin ana faaliyet konularına ilişkin bazı giderlerini durdurulan faaliyetlerine aktararak ana faaliyet konusundan elde edilen giderlerini yüksek gösterme eğiliminde olduklarını tespit etmişlerdir.

Araştırma

Çalışmanın konusu ve kapsamı aşağıda açıklanmıştır.

Araştırma Konusu ve Kapsamı

Çalışmada, işletmelerin raporladıkları durdurulan faaliyet k/z ile dönem k/z arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, Borsa İstanbul, BIST-100 endeksinde faaliyet gösteren finans sektörü dışındaki işletmeler araştırmaya dâhil edilmiştir. Çalışma kapsamında işletmelerin 2011, 2012 ve 2013 yıllarına ilişkin finansal raporları incelenmiştir. Finans sektörü firmalarının araştırma kapsamı dışında bırakılması sonucunda 78 firma değerlendirmeye alınmıştır. Finansal raporların incelenmesi sonucunda 2011 yılında 6, 2012 yılında 8 ve 2013 yılında 7 firmanın, durdurulan faaliyet k/z raporladığı belirlenmiştir. Analiz, belirlenen firmalarda yapılmıştır. 2011-2013 yıllarında Durdurulan Faaliyet K/Z'ı raporlayan firmalar sırasıyla Tablo-1'de gösterilmektedir.

Tablo 1. 2011, 2012 ve 2013 yıllarında Durdurulan Faaliyet K/Z'ı Raporlayan Firmalar

	2011	2012	2013
1	Aksa Enerji Üretim A.Ş.	1 Akenerji Elektrik Üretim A.Ş.	1 Akenerji Elektrik Üretim A.Ş.
2	Borusan Mannesmann Boru San. Ve Tic. A.Ş.	2 Borusan Mannesmann Boru San. ve Tic. A.Ş.	2 Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş.
3	Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş.	3 Enka İnşaat ve Sanayi A.Ş.	3 Galatasaray Sportif San. ve Tic. Yatırımları A.Ş.
4	Enka İnşaat ve Sanayi A.Ş.	4 İhlas Holding A.Ş.	4 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.
5	Migros Ticaret A.Ş.	5 Metro Ticari Mali ve Yatırımlar Holding A.Ş.	5 Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
6	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	6 Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	6 Tat Gıda Sanayi A.Ş.
		7 Tat Gıda Sanayi A.Ş.	7 Yazıcılar Holding A.Ş.
		8 Zorlu Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	

Yöntem

Araştırma'nın analizleri korelasyon yöntemiyle yapılmıştır. Korelasyon yönteminin tercih edilmesinin nedeni belirlenen değişkenler arasındaki ilişkinin araştırılması ve yöntemin az sayıda değişken ile analiz yapılmasına imkan sağlamasıdır.

Korelasyon analizi iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkinin derecesini belirlemek amacıyla yapılmaktadır. İki değişken arasındaki korelasyonun derecesi basit korelasyon, üç ya da daha çok değişken arasındaki korelasyonun derecesi ise çoklu korelasyon ile araştırılır. Basit korelasyonlar sonucunda üç tür korelasyon elde edilebilir. Bunlar; artı (pozitif) korelasyon, eksi (negatif) korelasyon ve sıfır korelasyondur (Uzgören, 2012; 350). Korelasyonların ifade ettikleri anlamlar aşağıda açıklanmaktadır (Uzgören, 2012; 350-351);

Artı (pozitif) Korelasyon: İki değişken aynı yönde değişme eğilimi gösteriyorsa, yani bir değişkenin aldığı değerler artarken diğer değişkenin aldığı değerler de artıyorsa artı korelasyondan söz edilir.

Eksi (negatif) Korelasyon: İki değişken ters yönde değişme eğilimi gösteriyorsa, yani bir değişkenin aldığı değerler artarken diğer değişkenin aldığı değerler azalıyorsa eksi korelasyondan söz edilir.

Sıfır Korelasyon: İki değişken arasında ilişki olmaması durumudur.

Korelasyonun türü ve kuvveti, analiz sonucunda elde edilen korelasyon katsayıları ile belirlenmektedir. Korelasyon katsayısı, -1 ile +1 arasında değerler alır. Bu değeri ± 1 'e yaklaşması iki değişken arasında güçlü bir doğrusal ilişkinin olduğunu, buna karşılık 0'a yaklaşması ise iki değişken arasında zayıf bir doğrusal ilişkinin olduğunu gösterir. $\pm 0,5$ 'e yakın değerler ise, orta kuvvetli bir doğrusal ilişki olduğu anlamına gelir (Uzgören, 2012;352).

Bulgular

Analiz yapılırken durdurulan faaliyetlerden elde edilen sonuçlar ile işletme performansı ilişkisinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda, durdurulan faaliyetlerden elde edilen sonuçlar durdurulan faaliyetlerden k/z tutarı ile ifade edilmiştir. İşletme performansı ise işletmenin dönem k/z tutarı ile ifade edilmiştir. Buna göre; 2011, 2012 ve 2013 yılları için ayrı ayrı olarak durdurulan faaliyet k/z'ı raporlayan firmaların durdurulan faaliyet k/z tutarları ile dönem k/z tutarları basit korelasyon yöntemi ile analiz edilmiştir. Belirtilen yıllara ilişkin firmaların durdurulan faaliyet k/z tutarları ile dönem k/z tutarları Tablo-2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Durdurulan Faaliyet K/Z ve Dönem K/Z Tutarları

2011		
Firma Adı	Durdurulan Faaliyet K/Z	Dönem Net K/Z
Aksa Enerji Üretim A.Ş.	-10.280	-124.489.820
Borusan Mannesmann Boru San. Ve Tic. A.Ş.	-902.686	52.556.892
Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş.	132.278	-757.144
Enka İnşaat ve Sanayi A.Ş.	177	849.646
Migros Ticaret A.Ş.	206.044	-163.245
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	4.273	1.877.987
2012		
Firma Adı	Durdurulan Faaliyet K/Z	Dönem K/Z
Akenerji Elektrik Üretim A.Ş.	31.062.150	79.014.305
Borusan Mannesmann Boru San. ve Tic. A.Ş.	-896.100	39.502.675
Enka İnşaat ve Sanayi A.Ş.	55.381	1.127.936
İhlas Holding A.Ş.	-130.418	-54.315.622
Metro Ticari Mali ve Yatırımlar Holding A.Ş.	121.489	-7.754.840
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	7.240	1.855.754
Tat Gıda Sanayi A.Ş.	-16.833.465	2.695.963
Zorlu Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	-23.000	589.193
2013		
Firma Adı	Durdurulan Faaliyet K/Z	Dönem K/Z
Akenerji Elektrik Üretim A.Ş.	22.675.203	-127.081.836
Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş.	-24.584	-38.140
Galatasaray Sportif San. ve Tic. Yatırımları A.Ş.	-3.526.812	-117.473.637
Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.	-24.583.900	-61.093.981
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	89.800	1.731.396
Tat Gıda Sanayi A.Ş.	-32.697.039	2.494.069
Yazıcılar Holding A.Ş.	52.045	1.191.113

Korelasyon analizi sonucunda elde edilen sonuçlar ve yorumları aşağıda verilmiştir. Her üç yılı için oluşturulan ortak hipotez aşağıdaki gibidir.

H0 = Halka Açık İşletmelerin Durdurulan Faaliyetlerinden Elde Ettikleri K/Z ile Dönem K/Z Arasında Anlamlı Bir İlişki Yoktur.

H1 = Halka Açık İşletmelerin Durdurulan Faaliyetlerinden Elde Ettikleri K/Z ile Dönem K/Z Arasında Anlamlı Bir İlişki Vardır.

Tablo 3. Analiz Sonuçları

Sıra No	Yıl	Korelasyon Katsayısı	p Değeri
1	2011	-,443	,380
2	2012	,639	,088
3	2013	-,416	,354
4	2011-2013 (Tüm Yıllar)	,065	,780

2011 yılı analiz sonuçları değerlendirildiğinde Durdurulan Faaliyetler K/Z ile Dönem K/Z arasında negatif ve orta düzeyde bir korelasyon olduğu tespit edilmiştir. Kurulan hipotezde ise $p \geq 0,05$ olduğundan dolayı H0 hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre 2011 yılı için durdurulan faaliyetler sonuçları ile dönem k/z arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Belirlene yıl için yapılan analizlerde faaliyet sonuçlarının genellikle durdurulan faaliyetlerden elde edilen sonuçların tersi yönünde hareket ettiği tespit edilmiştir. Bu durum, durdurulan faaliyet sonuçlarının dönem sonuçlarını etkileyecek büyüklükte olmadığı ve durdurulan faaliyet sonuçlarının işletmenin genel faaliyet sonuçlarından bağımsız hareket ettiği şeklinde yorumlanabilir.

2012 yılı sonuçları değerlendirildiğinde Durdurulan Faaliyetler K/Z ile Dönem K/Z arasında pozitif ve orta düzeyli bir korelasyon olduğu tespit edilmiştir. Korelasyon katsayısının güçlü korelasyon sınırı olan 0,7'e yakın olması da elde edilen dönem sonuçlarının benzer eğilimlerde olduğunu göstermektedir. H0 hipotezi $p \geq 0,05$ olduğundan dolayı kabul edilmiştir ancak değeri 0,05'e yakın olması da korelasyonun pozitif ve güçlüye yakın bir değerde olmasını destekleyen bir unsurdur. Buna göre, 2012 yılı faaliyet sonuçları değerlendirildiğinde, durdurulan faaliyet raporlaması yapan firmaların durdurulan faaliyetlerinden genel faaliyet sonuçlarına yakın sonuçlar elde ettikleri belirlenmiştir. Bu durum ise işletmelerin bazı faaliyetlerini, sadece faaliyet sonuçlarından dolayı değil ağırlıklı olarak konjonktür veya stratejik kararlar sonucunda durdurmaya karar verdikleri şeklinde değerlendirilebilir.

2013 yılı analiz sonuçları nispeten 2011 yılı sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Elde edilen sonuçlara göre Durdurulan Faaliyet K/Z ile Dönem K/Z arasında negatif ve orta düzeyli bir korelasyon olduğu tespit edilmiştir. H0 hipotezi, $p \geq 0,05$ olduğundan dolayı kabul edilmiştir. 2013 yılı için Durdurulan Faaliyet K/Z

ile Dönem K/Z arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Tüm yıllara ilişkin gözlem sonuçları birlikte analize tabi tutulduğunda ise korelasyon katsayısı pozitif ancak 0'a yakın çıkmıştır. H0 hipotezi, $p \geq 0,05$ olduğundan dolayı kabul edilmiştir. p değerinin oldukça yüksek çıkması da korelasyonun çok düşük olmasını desteklemektedir. Bu bağlamda, tüm yıllara ilişkin analiz sonuçları birlikte değerlendirildiğinde durdurulan faaliyet sonuçları ile dönem faaliyet sonuçları arasında herhangi önemli bir ilişki tespit edilememiştir. Tüm yıllara ilişkin analiz önceki yılların sonuçlarını destekleyici niteliktedir.

Tartışma

2011-2013 yılları arasında Borsa İstanbul BIST-100 endeksinde işlem gören halka açık işletmelere yönelik olarak yapılan çalışmada, işletmelerden çok büyük bir kısmının durdurulan faaliyet raporlaması yapmadığı belirlenmiştir. Bu durum işletmelerin birçoğunun faaliyetlerini sürdürme noktasında sorun yaşamadığı anlamına gelmektedir. Daha önce de belirtildiği ve muhasebe standartlarında da tanımlandığı üzere durdurulan faaliyet genel olarak işletmelerin sürdürmediği veya sürdürmeyi planlamadığı iş birimleri olarak tanımlanmaktadır. Bu iki durumun belirlenmesinde işletmenin faaliyet gösterdiği sektörün durumu, sektörün kârlılık düzeyi ve işletmenin stratejik kararları etkili olmaktadır.

Bu çalışmada, işletmelerin raporladıkları durdurulan faaliyet sonuçları ile dönem sonuçları arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılmıştır. Ardışık yıllar için ayrı ayrı yapılan analizler sonucunda durdurulan faaliyetlerden elde edilen kâr/zarar ile dönem net kâr/zararı arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Bununla birlikte, analiz yapılan yıllar içerisinde 2012 yılı analiz sonuçlarının dönem sonuçlarına benzer özellikler gösterdiği tespit edilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre, genel anlamda durdurulan faaliyet sonuçlarından elde edilen kâr/zarar tutarının dönem kâr/zararı ile ters yönde hareket ettiği tespit edilmiştir. Bu durum ise işletmelerin genel anlamda kâr elde ettikleri halde zarar eden iş birimlerindeki faaliyetlerini durdurmaları veya durdurulan

faaliyetlerden kâr elde etseler dahi stratejik kararlar, planlamalar kapsamında bu faaliyetlerini durdurdukları şeklinde değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, çalışmanın yapıldığı yıllar ve durdurulan faaliyet raporlaması yapan işletmeler bağlamında, durdurulan faaliyetlerin işletmelerin planlama veya faaliyet sonuçlarına dayalı genel öngörülerini ile benzer şekilde işletmelerin faaliyetlerinin genel gidişatına ters yönde hareket eden veya işletmelerin planlama/stratejik karar alma sonucunda faaliyetlerini sonlandırdıkları iş birimleri olduklarını desteklemektedir.

Kaynakça

- APB No:30. (1973). Reporting the Results of Operations - Reporting the Effects of Disposal of a Segment of a Business, and Extraordinary, Unusual and Infrequently Occurring Events and Transactions, Norwalk, CT: U.S.A., Financial Accounting Standards Board.
- Barua, A., Lin, S., & Sbaraglia, A. (2009, 11 Ocak). Earnings Management Using Discontinued Operations. Social Sciences Research Network [Çevrim-içi: <http://ssrn.com/abstract=1245863>], Erişim Tarihi:04.08.2015
- Curtis, A., McVay, S., & Wolfe, M. (2014). An Analysis Of The Implications Of Discontinued Operations For Continuing Income. Journal of Accounting and Public Policy, 33(2), 190-201.
- IFRS-5 (2013). IFRS-5 Non-current Assets Held for Sale and Discontinued Operations. London: U.K. International Accounting Standards Board.
- Munter, P. (2002). FASB: A Look at Revised Standards for Asset Impairments and Discontinued Operations. Journal of Corporate Accounting & Finance, 13(5), 67-73.
- Saito, Y. (2011, 08 Mart). Managerial Decisions to Discontinue Operations and Future Firm Performance. Social Sciences Research Network, [Çevrim-içi: <http://ssrn.com/abstract=1906125>], Erişim Tarihi: 04.08.2015.
- TFRS-5 (2006). TFRS-5 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler. Ankara: Türkiye Kamu Gözetimi ve Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu.
- Uzgören, N. (2012). Bilimsel Araştırmalarda Kullanılan Temel İstatistiksel Yöntemler ve SPSS Uygulamaları. Bursa: Ekin Yayınevi.